

Vår referens: dnr 23-186

UTKAST - Beslut om ändring av skyldigheter på marknaden för lokalt tillträde till nätinfrastruktur

Parter

Telia Company AB, org.nr 556103-4249,
med berörda dotterbolag
Juristavdelningen, Regulatoriska frågor
169 94 Solna

Saken

Ändring av beslut om skyldigheter enligt 5 kap. 34 § lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation (LEK)

Post- och telestyrelsens avgörande

1. Med ändring av Post- och telestyrelsens (PTS) beslut den 19 februari 2015 om skyldigheter för Telia Company AB (tidigare Telia Sonera AB) med berörda dotterbolag (Telia) på marknaden för lokalt tillträde till nätinfrastruktur, dnr 11-9306, ändrat genom beslut den 8 juni 2020, dnr 15-7200, och den 7 juni 2021, dnr 21-590, upphäver PTS skyldigheterna avseende tillhandahållande av lokalt tillträde till Telias kopparbaserade nätinfrastruktur och därtill hörande tjänster.

Detta innebär att skyldigheterna 1, 4-11, 13 och 14 enligt ovan nämnda beslut inte längre gäller såvitt de avser tillträde till kopparbaserad nätinfrastruktur och därtill hörande tjänster.

2. Detta beslut gäller omedelbart. För tillträden, som sker enligt avtal som har ingåtts före detta besluts ikraftträdande, ska skyldigheterna dock fortsatt gälla under en övergångsperiod om sex månader från dagen för detta beslut.

Bakgrund

Med stöd av lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation fastställde PTS, i beslut den 19 februari 2015 med dnr 11-9306, att marknaden för lokalt tillträde till nätinfrastuktur skulle bli föremål för förhandsreglering.

Telia (då TeliaSonera AB) bedömdes ha ett betydande inflytande på marknaden (SMP) och ålades därför skyldigheter avseende lokalt tillträde till sitt koppar- och fibernät samt tillhörande tjänster.

PTS har sedan genom ändringsbeslut år 2018¹, 2020² och 2021³ delvis ändrat skyldigheterna som beslutades år 2015.

Tillämpliga bestämmelser

Skyldigheterna enligt gällande beslut har ålagts och ändrats med stöd av lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation. Denna lag ersattes den 3 juni 2022 av den nu gällande lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation, nedan kallad "LEK".⁴ Det noteras att LEK inte inneburit några förändringar i sak, vad avser de tillämpliga bestämmelser som anges i det följande.

Av 5 kap. 5 § LEK följer att PTS ska fastställa vilka produkt- och tjänstemarknader som har sådana särdrag att det kan vara motiverat att införa skyldigheter enligt denna lag. PTS ska fortlöpande analysera de marknader som har fastställts och, om myndigheten bedömer att det är motiverat att ålägga någon skyldigheter på en sådan marknad, identifiera företaget med betydande inflytande på marknaden.

Enligt 5 kap. 6 § LEK kan det anses motiverat att ålägga någon skyldigheter på en marknad om

1. det finns stora och bestående hinder för marknadsinträde,
2. marknadsstrukturen är sådan att den inte utvecklas mot effektiv konkurrens, och
3. marknadsmisslyckandena inte kan åtgärdas med stöd av den allmänna konkurrensrätten.

---

¹ Beslut den 18 september 2018 i ärende med dnr 17-8944. Detta beslut rörde förändringar i prisskyldigheten för koppartillträde (införande av BULRIC och ny prisbilaga). Denna prisskyldighet har senast ändrats genom beslut den 7 juni 2021 i ärende med dnr 21-590.

² Beslut den 8 juni 2020 i ärende med dnr 15-7200.

³ Beslut den 7 juni 2021 i ärende med dnr 21-590.

⁴ Lagen implementerar Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 av den 11 december 2018 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation. Beslut som fattas med stöd av den upphävda lagen fortsätter att gälla, vilket framgår av 3§ införelagen (2022:483).

Enligt 5 kap. 8 § LEK ska PTS ålägga en operatör med betydande inflytande på en marknad en eller flera skyldigheter i syfte att skapa en effektiv konkurrens till förmån för slutanvändarna.

Vilka skyldigheter som kan åläggas stadgas i 5 kap. 12-21 §§. LEK. Dessa bestämmelser motsvarar i sak bestämmelserna i 4 kap. 5-12 §§ i den tidigare gällande lagen.

Enligt 5 kap. 34 § LEK ska PTS upphäva eller ändra skyldigheter och villkor som tidigare har beslutats när det är motiverat med hänsyn till syftet med beslutet. Tidpunkten för upphävande eller ändring av en skyldighet ska bestämmas med hänsyn till berörda parterers intressen.

PTS bedömning

Inledning

Den relevanta marknad som PTS fastställde i beslutet år 2015 omfattar lokalt tillträde i grossistledet till kopparbaserad och fiberbaserad nätinfrastruktur och Telia ålades skyldigheter att tillhandahålla lokalt tillträde och tillhörande tjänster till såväl Telias kopparnät som fibernät. Syftet med regleringen var och är att säkerställa effektiv konkurrens till förmån för slutanvändarna på slutkundsmarknaden för fasta bredbandstjänster i Sverige.

PTS ska enligt 5 kap. 5 och 6 §§ LEK fortlöpande genomföra marknadsanalyser för att fastställa vilka marknader som har sådana särdrag att det kan vara motiverat att ålägga skyldigheter i syfte att motverka konkurrensproblem, och om så är fallet, analysera om det finns något eller några företag som har betydande marknadsmakt och därmed bör bli föremål för förhandreglering.

PTS genomför för närvarande en marknadsanalys avseende marknaden för lokalt tillträde i grossistledet till nätinfrastruktur. Hösten 2019 anmälde PTS två utkast till nya beslut om förhandsreglering till kommissionen, ett avseende marknaden för lokalt tillträde till fibernät och ett avseende lokalt tillträde till kopparnät. PTS gjorde bedömningen att båda dessa marknader var nationella och att Telia hade betydande marknadsinflytande på respektive marknad, varför Telia föreslogs förbli reglerad. Kommissionen ansåg att PTS geografiska avgränsning av den föreslagna marknaden för lokalt tillträde till fibernät var oförenlig med regelverket och meddelade därför beslut om att PTS inte fick fatta det anmälda beslutet för denna marknad. På grund av detta s.k. veto-beslut kunde PTS inte fatta några nya beslut om reglering, utan återupptog sitt analysarbete för att i enlighet med kommissionens beslut genomföra en mer detaljerad geografisk analys av fibermarknaden. Denna analys pågår

fortfarande och det kommer att dröja ytterligare innan någon ny reglering kan förväntas vara beslutad.

PTS ska, enligt 5 kap. 34 § LEK, upphäva eller ändra skyldigheter och villkor som har beslutats när det är motiverat med hänsyn till syftet med beslutet. Detta gäller oberoende av om det görs någon ny marknadsanalys enligt 5 kap. 5 § LEK.⁵

Det är därför, dvs. för att säkerställa att gällande skyldigheter är motiverade och ändamålsenliga, som PTS år 2018, 2020 och 2021 har ändrat vissa skyldigheter i 2015 års beslut (enligt den då gällande bestämmelsen i 8 kap. 15 §).

Att ändra eller upphäva tidigare beslutade skyldigheter

Av 5 kap. 8 § LEK följer att skyldigheter som åläggs en SMP-operatör ska ha till syfte att skapa effektiv konkurrens till förmån för slutanvändarna. Detta innebär, enligt propositionen till LEK, att slutanvändarnas valmöjligheter ska säkerställas.⁶ I propositionen konstateras vidare att åtgärder som vidtas med stöd av lagen inte ska vara mer ingripande än vad som framstår som rimligt och proportionerligt med hänsyn till lagens syften.⁷

Skyldigheter och villkor ska enligt 5 kap. 34 § LEK upphävas eller ändras när det är motiverat med hänsyn till syftet med beslutet. I propositionen anges att motsvarande bestämmelse i tidigare gällande lag (8 kap. 15 §) var grundläggande för lagens utgångspunkt att reglering genom skyldigheter ska ske endast i den utsträckning som det är nödvändigt för att säkerställa fungerande konkurrens och slutanvändarnas intressen. Beslutade skyldigheter och villkor ska därför upphävas eller ändras om de inte längre är nödvändiga.⁸

Detta återspeglar utgångspunkten i artikel 3.4 f) i direktivet om inrättande av en kodex för elektronisk kommunikation, att skyldigheter ska införas endast i den omfattning som är nödvändig för att säkra effektiv och hållbar konkurrens i slutanvändarnas intresse och lindra eller häva dessa så snart det villkoret har uppfyllts. Som framgår av propositionen ska ett beslut om skyldigheter ses över oberoende av om det görs någon marknadsanalys enligt 5 kap. 5 § andra stycket LEK.⁹ PTS ska därför bevaka marknadsutvecklingen och, även mellan marknadsanalyser, upphäva, ändra eller besluta om ytterligare skyldigheter när det

---

⁵ Prop. 2021/22:136 Genomförande av direktivet om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation, s. 453.

⁶ Prop. 2021/22:136, s. 434.

⁷ Prop. 2021/22:136, s. 234 f.

⁸ Prop. 2021/22:136, s. 234 f.

⁹ Prop. 2021/22:136, s. 453 f.

krävs för att säkerställa direktivets mål. Myndigheten ska utan dröjsmål bedöma om det är nödvändigt att se över ålagda skyldigheter och upphäva eller ändra tidigare beslut.¹⁰

Mot bakgrund av marknadsutvecklingen på senare tid finner PTS att det finns skäl att utan dröjsmål undersöka om det finns anledning att upphäva eller ändra skyldigheterna som avser Telias kopparnät i beslutet från 2015, senare ändrade genom ändringsbesluten från 2018, 2020 och 2021.

Marknadsutveckling

När PTS år 2015 fattade nu gällande beslut om skyldigheter, hade 98 procent av alla hushåll och 96 procent av alla arbetsställen möjlighet att få tillgång till internetanslutning via kopparbaserade tekniker (xDSL). Enligt beslutet levererades omkring 41 procent av alla fasta bredbandsabonnemang fortfarande över kopparanslutningar, även om försäljningen hade börjat sjunka redan år 2008 då kulmen nåddes för bredband via kopparbaserade tekniker.¹¹

I 2015 års beslut anges att 53 procent av hushållen och 46 procent av arbetsställena var ansluta till ett fibernät.¹² Andelen bredbandsabonnemang via fibernät anges vara omkring 41 procent. Resterande andel bredbandsabonnemang bestod år 2015 av anslutning via koaxialkabel (kabel-tv-nät) och olika mobila tekniker.¹³

Redan 2015 var trenden att slutkunder bytte från bredbandsabonnemang via kopparnätet till bredbandsabonnemang via fibernät. Denna trend har fortsatt och intensifierats i och med den fortsatta fiberutbyggnaden i Sverige. I oktober 2021 hade nära 96 procent av alla hushåll antingen tillgång till fiber (84 procent) eller tillgång till fiber i den absoluta närheten. Bland företag hade drygt 93 procent tillgång till fiber (82 procent) eller fiber i den absoluta närheten.¹⁴

Telia har sedan ett antal år påbörjat avvecklingen av kopparnätet, och har uppgett att det kommer vara helt avvecklat år 2026.¹⁵ Detta innebär att de slutanvändare som idag har abonnemang via kopparnätet kommer att behöva byta anslutningsteknik under de kommande åren för att få fortsatt tillgång till bredbandstjänster.

---

¹⁰ Prop. 2021/22:136, s. 235 och s. 453.

¹¹ Beslut den 19 februari 2015, dnr 11-9306, s. 44.

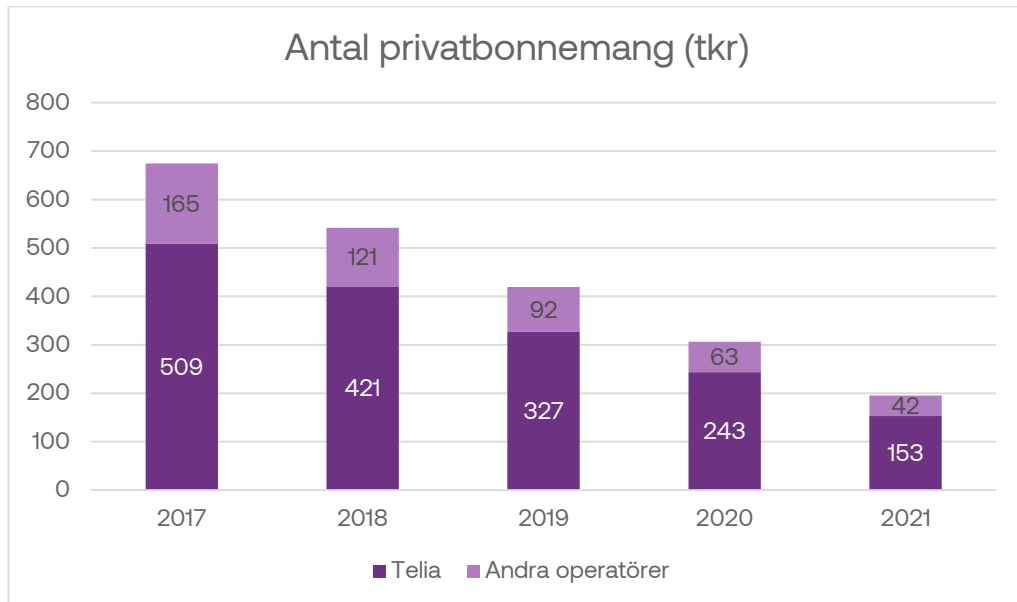
¹² Beslut den 19 februari 2015, dnr 11-9306, s. 45. Avser uppgifter per oktober 2013 respektive per den 30 juni 2014.

¹³ Beslut den 19 februari 2015, dnr 11-9306, s. 44. Avser uppgifter per den 30 juni 2014.

¹⁴ Rapport PTS-ER-2022:19 PTS Mobiltäcknings- och bredbandskartläggning 2021, tabellbilaga uppdaterade den 6 maj 2022.

¹⁵ T.ex. nyhet från Telia den 28 juni 2020 - <https://www.telia.se/privat/om/framtidensnat>.

Nedanstående figur visar utvecklingen avseende antal privatabonnemang som tillhandahålls via kopparnät, liksom antalet privatabonnemang som tillhandahålls av andra aktörer via lokalt tillträde till Telias kopparnät.¹⁶

Sammantaget kan alltså konstateras att antalet bredbandsabonnemang via kopparnät har minskat kraftigt och att dess andel av den totala bredbandsmarknaden därmed har krympt väsentligt. Inom en nära tidshorisont kommer bredbandstjänster via kopparnät helt att upphöra att tillhandahållas på marknaden.

Samtidigt som kopparnätet avvecklas har även mobilnäten byggts ut och uppgraderats i Sverige. Teknikutvecklingen avseende internetanslutningar via mobila lösningar har gått kraftigt framåt, vilket har resulterat i att internettjänster via mobilnäten (både 4G och 5G) idag oftast tillhandahålls med högre överföringshastigheter än tjänster som tillhandahålls via kopparnätet. Uppkoppling och tjänster av liknande kvalitet kan idag tillhandahållas via mobiltelefonabonnemang, mobilt bredband via router och via radiolänk till en fast punkt (s.k. fixed wireless access, FWA).

¹⁶ Svensk Telekommarknad, 2021.

Det finns anledning att upphäva tidigare beslutade skyldigheter avseende Telias kopparnät

Det finns totalt omkring 4,8 miljoner hushåll i Sverige.¹⁷ Den marknadsutveckling som beskrivits ovan har resulterat i att det år 2021 tillhandahölls färre än 200 000 privataabonnemang via kopparnätet. Av dessa var det endast omkring 40 000 som tillhandahölls av annan operatör som köpt reglerat tillträde till Telias nät. Därutöver tillhandahölls totalt knappt 30 000 xDSL-abonnemang till företag, varav ca 7 300 tillhandahölls av annan än Telia. Den pågående utvecklingen av kopparnätet innebär vidare att även de slutanvändare som idag köper bredbandstjänster via kopparnätet inom de närmsta åren kommer att behöva byta anslutningsteknik för att få tillgång till bredbandstjänster.

PTS skyldighetsbeslut ålägger Telia att ge alternativa operatörer tillträde till sitt nät i syfte att säkerställa konkurrens i slutanvändarnas intresse. Betydelsen av att alternativa operatörer kan köpa tillträde till Telias kopparnät för att säkerställa effektiv konkurrens till förmån för slutanvändarna i Sverige har successivt minskat väsentligt sedan beslutet fattades år 2015. Betydelsen är i nuläget begränsad och den kommer även att fortsätta att avta. Skyldigheterna är därmed enligt PTS uppfattning inte längre nödvändiga eller ändamålsenliga, eftersom de inte längre uppfyller lagstiftningens eller tidigare besluts syfte.

PTS gör mot denna bakgrund bedömningen att det inte längre är motiverat att Telia ska vara ålagd en skyldighet att tillhandahålla lokalt fysiskt tillträde till företagets kopparnät. Det är därmed inte heller motiverat att ålägga Telia skyldigheter beträffande tillhandahållande av tjänster som tillhör lokalt tillträde till kopparnätet, villkor för tillträde till kopparnätet eller skyldigheter att rapportera till PTS angående tillträde till kopparnätet.

PTS pågående arbete med en ny marknadsanalys avseende marknaden för lokalt tillträde till nätinфраstruktur kan inte förväntas resultera i nya SMP-beslut inom en tidsram som gör det möjligt att tillräckligt snabbt beakta den aktuella marknadsutvecklingens följder för ändamålsenligheten av de skyldigheter som gäller Telias kopparnät.

De tidigare meddelade besluten ska därför ändras på så sätt att skyldigheterna för Telia avseende tillträde till företagets kopparnät och tillhörande tjänster ska upphävas. Detta innebär att skyldigheterna 1, 4-11, 13 och 14 i de tidigare besluten upphör att gälla så vitt de avser tillträde till kopparbaserad nätinфраstruktur och därtill hörande tjänster.

---

¹⁷ Statistiska centralbyrån, SCB - [Hushåll i Sverige \(scb.se\)](https://www.scb.se)

Hur beslutet ska gälla

Av 5 kap. 15 § LEK framgår att ett beslut enligt LEK ska gälla omedelbart, om inte annat har bestämts. PTS finner inte skäl att bestämma annat än att detta beslut ska gälla omedelbart.

De skyldigheter som berörs av detta beslut upphör därmed att gälla i och med ikraftträdandet av detta beslut. För att säkerställa en hållbar övergång till en marknad utan reglerat tillträde till Telias kopparnät, bör upphävandet av skyldigheterna föregås av en lämplig övergångsperiod vad gäller befintliga tillträdesavtal mellan Telia och grossistkunderna.¹⁸ För tillträden, som sker enligt avtal som har ingåtts före detta besluts ikraftträdande, ska skyldigheterna dock fortsatt gälla under en övergångsperiod om sex månader från dagen för detta beslut.

För tillhandahållande av koppartillträde och därtill hörande tjänster som sker fram till dagen för detta beslut, samt under nyss nämnda övergångsperiod om avtalet har ingåtts före detta beslut, kommer PTS vid sin tillsyn och tvistlösning att tillämpa skyldigheterna i tidigare meddelade beslut. För tillträden som eventuellt sker efter denna period finns inte längre några skyldigheter, oavsett när avtalet ingicks och oavsett om tjänsten har tagits i bruk före dagen för detta besluts ikraftträdande.

Detta beslut har fattats av PTS styrelse.

På styrelsens vägnar,

Dan Sjöblom

Generaldirektör

Föredragande har varit [NN]

---

¹⁸ Jfr prop. 2021/22:136, s. 454.

Underrättelse om överklagande

Om ni vill överklaga detta beslut ska ni skriva till Förvaltningsrätten i Stockholm. Brevet ska dock sändas till Post- och telestyrelsen, Box 6101, 102 32 Stockholm, alternativt till pts@pts.se.

Tala om i brevet vilket beslut ni överklagar genom att ange beslutets nummer.

Tala också om vilken ändring av beslutet ni vill ha.

Brevet med överklagandet ska innehålla: ert person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till er arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där ni kan nås för delgivning. Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

PTS måste ha fått ert överklagande inom tre veckor från den dag ni fått del av beslutet. Annars kan överklagandet inte prövas.

Ni anses ha fått del av detta beslut när två veckor har förflutit från dagen för beslutet om kungörelsedelgivning den [xx] 2023 till följd av att detta beslut delges genom så kallad kungörelsedelgivning enligt 49 och 51 §§ delgivningslagen (2010:1932).

Ert överklagande ska således ha kommit in till myndigheten senast den [xx] 2023.

PTS håller under överklagandetiden beslutet tillgängligt på adressen Hälsingegatan 38 i Stockholm och på webbplatsen www.pts.se/smp.

Meddelande om beslutet införs av PTS i Post- och Inrikes Tidningar. PTS sänder överklagandet vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning.

Om något är oklart kan ni vända er till PTS.
